

Cyberveiligheid in de Duurzame Energiesector

Cyberveiligheid is een essentiële voorwaarde voor de energietransitie, waarin ons energiesysteem steeds digitaler en decentraler wordt. De betrouwbaarheid van de producten en diensten zijn cruciaal om voor bedrijven in de duurzame energiesector om hun rol te vervullen. Daarom werken Holland Solar, Energy Storage NL, NedZero en Energie-Nederland aan verbetering van zowel de technische beveiliging als de organisatorische borging van cyberveiligheid. Daarbij steunen wij de wetgevende initiatieven die op Europees niveau in gang zijn gezet en die wij in Nederland zo snel mogelijk en met strenge normen willen invoeren. Wij vragen de Kamer om de lopende wetgevingstrajecten te ondersteunen en doen aanbevelingen om onze sector hierin bij te staan.

Lopende wetgevingstrajecten

Er komen op twee niveaus belangrijke Europese wetgevingen aan die de cyberveiligheid van omvormers en andere digitale/energietoepassingen zullen verbeteren:

Productwetgeving

Op Europees niveau gebeurt er veel om cyberveiligheid te vergroten. Vanaf deze zomer gelden er via de Radio Equipment Directive (RED) nieuwe cyberveiligheidseisen voor apparatuur met draadloze communicatie, waaronder omvormers. Dit vormt een opmaat naar de bredere en specifiek op cyberrisico's gerichte Cyber Resilience Act (CRA), en vanaf 2027 van kracht wordt. We verwelkomen de CRA, maar vragen om aanscherping voor omvormers op gebied van handhaving van deze wetgeving. De CRA stelt dat fabrikanten van sommige producten zelf verantwoordelijk zijn voor naleving van de wetgeving, terwijl andere producten door een onafhankelijke partij moet worden getoetst op naleving van de CRA. Omvormers vallen in het huidige voorstel onder zelfkeuring door de fabrikant. Wij roepen de minister daarom op om zich op Europees niveau in te zetten om omvormers onafhankelijk te laten keuren op naleving van CRA wetgeving. Deze strikte handhaving is cruciaal om het vertrouwen in deze apparaten te waarborgen, iets wat wij als sector van groot belang achten

Organisatiewetgeving

De Europese NIS2-richtlijn, in Nederland geïmplementeerd middels de Cyberbeveiligingswet, stelt strengere eisen aan digitale weerbaarheid van organisaties en introduceert zorg-, meld- en registratieplichten die van toepassing is op alle partijen met meer dan 50 medewerkers. Elke sector heeft sectorspecifieke uitdagingen op het gebied van (cyber)beveiliging in de organisatie. Zo heeft de energiesector te maken met de het sterk gedistribueerde karakter van zonne-energie en een grote focus op operationele technologie (OT) bij productielocaties. Niet al deze sectorspecifieke kenmerken zijn met een algemene wet af te dekken. Daarom verwelkomen wij de ontwikkeling van een Ministeriele Regeling met maatregelen specifiek voor de energiesector en hopen deze regeling zo snel mogelijk wordt geïmplementeerd. We moedigen de minister aan om het wetgevingsproces zo snel mogelijk af te ronden. Hiermee ontstaat duidelijkheid en kunnen bedrijven zo snel mogelijk starten met hun het uitvoeren alle acties die nodig zijn om de wettelijke verplichtingen te kunnen naleven.

Sectorinitiatief en informatie-uitwisseling

De sector is actief bezig met versterking van de cyberweerbaarheid. Mede op basis van aanbevelingen door TNO en cyberveiligheidsbureau SECURA in opdracht van TKI Digitalisering, werken we aan de oprichting van een ISAC (Information Sharing and Analysis Center) voor de hernieuwbare energiesector, waarin vertrouwelijke informatie over dreigingen en incidenten gedeeld kan worden. Dit model is al succesvol bij onder andere traditionele energieproducenten, netbeheerders en de financiële sector.

Daarom doen wij de volgende aanbevelingen

1. **Steun de voortvarende uitrol van nieuwe cyberveiligheidswetgeving:** zoals de vertaling van de NIS2-richtlijn naar Nederlandse wetgeving. Onderzoek de impact van bestaande wetgeving zorgvuldig en vermijd dubbelingen of disproportionele eisen door overhaaste aanvullende wetgeving.
2. **Pleit in de EU voor onafhankelijke keuring van omvormers op naleving van CRA wetgeving:** Omdat strikte handhaving cruciaal is om het vertrouwen in deze apparaten te waarborgen.
3. **Moedig informatie-uitwisseling aan via een ISAC voor de energiesector:** Vraag het kabinet om deze ontwikkeling te faciliteren en waar mogelijk te ondersteunen, zodat publieke en private partijen snel en veilig dreigingsinformatie kunnen delen.

Wij zijn van harte bereid om Kamerleden nader te informeren over de stand van zaken en mogelijke vervolgstappen.

Met vriendelijke groet,

Wijnand van Hooff, directeur Holland Solar
Jan Vos, voorzitter NedZero
Jeroen Neefs, directeur Energy Storage NL
Cora van Nieuwenhuizen, voorzitter Energie-Nederland

Bij vragen kunt u mailen naar floor.maassen@hollandsolar.nl